

Sygn. akt VU 695/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 lutego 2019 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim, Wydział V Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodniczący SSO Urszula Sipińska-Sęk

Protokolant st. sekr. sądowy Zofia Aleksandrowicz

po rozpoznaniu w dniu 5 lutego 2019 roku w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku K. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

o wypłatę niezrealizowanego świadczenia

na skutek odwołania K. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

z dnia 31 sierpnia 2018 r.

zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje wnioskodawczyni K. K. prawo do wypłaty niezrealizowanego świadczenia po zmarłej W. F. za okres od dnia 1 sierpnia 2018 roku do dnia 19 sierpnia 2018 roku.

Sygn. akt V U 695/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 31 sierpnia 2018 roku, (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. odmówił wnioskodawczyni K. K. prawa do niezrealizowanego świadczenia należącego zmarłej matce W. F. w postaci emerytury z uwagi na brak aktu zgonu ze stwierdzoną datą śmierci.

W odwołaniu z dnia 22 stycznia 2018 roku K. K. wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie prawa do niezrealizowanego świadczenia należnego zmarłej matce W. F..

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie i zasądzenie od skarżącej kosztów zastępstwa procesowego na rzecz organu rentowego. W ocenie organu rentowego, odwołująca nie spełnia przesłanek do wypłaty świadczenia niezrealizowanego, ponieważ przedłożony przez nią akt zgonu ze wskazaną wyłącznie datą odnalezienia zwłok nie potwierdza daty śmierci osoby zmarłej, lecz jedynie fakt zgonu i datę odnalezienia zwłok. Organ podniósł, że w przypadku żądania wypłaty świadczeń niezrealizowanych, urzędowe potwierdzenie daty śmierci jest niezbędne dla ustalenia okresu, za który świadczenie może być wypłacone i warunkuje tę wypłatę. Organ rentowy nie może bowiem samodzielnie dokonać ustalenia daty śmierci, a tym samym ustalić okresu, za jaki świadczenie powinno być wypłacone.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

W. F., urodzona w dniu (...), od dnia

(...) roku była uprawniona do emerytury. Emerytura była jej wypłacana do 25 dnia każdego miesiąca.

(dowód: decyzja przyznająca emeryturę, k.24 akt ZUS, zeznania wnioskodawczynie, protokół z dnia 5 lutego 2019 roku, k.17 i odwrót, od 1:25 do 9:29)

W. F. była wdową, mieszkała sama w miejscowości S. gmina L.. K. K., córka W. F., mieszka w R.. Ostatni raz spotkała się z matką w Ś. Wielkanocne w 2018 roku. Telefonicznie rozmawiała z matką ostatni raz tydzień przed jej śmiercią.

17 sierpnia 2018 roku W. F. odwiedził jej wnuk A. K. (1), syn K. K., W. F. czuła się wówczas dobrze.

(dowód: zeznania wnioskodawczynie, protokół z dnia 5 lutego 2019 roku, k.17 i odwrót, od 1:25 do 9:29)

W. F. zmarła nagle we własnym domu w miejscowości S. 19 sierpnia 2018 roku około godziny 15 z powodu niewydolności krążenia.

(dowód: zaświadczenie lekarskie z 18 sierpnia 2018 roku k.16 akt sprawy)

W. F. ostatnią emeryturę otrzymała za miesiąc lipiec 2018 roku. Emerytura za miesiąc sierpień 2018 roku w kwocie 2061,17 zł. nie została jej wypłacona z powodu zgonu.

(dowód: zaświadczenie o zwrocie emerytury, k. 101 akt ZUS, zeznania wnioskodawczynie, protokół z dnia 5 lutego 2019 roku, k.17 i odwrót, od minuty 1:25 do minuty 9:29)

W dniu 23 sierpnia 2018 roku K. K., córka W. F., wniosła o wypłatę niezrealizowanego świadczenia przysługującego zmarłej matce

z tytułu emerytury za miesiąc sierpień 2018.

Do wniosku załączyła odpis skrócony aktu zgonu, w którym wskazano datę znalezienia zwłok W. F. 19 sierpnia 2018 roku, godzinę znalezienia zwłok 18:00 oraz miejsce znalezienia zwłok - S.. W odpisie skróconym aktu zgonu nie podano daty, godziny i miejsca zgonu zmarłej matki W. F..

Zgon został stwierdzony przez wezwanego lekarza pogotowia ratunkowego.

(dowód: wniosek o wypłatę niezrealizowanego świadczenia, k. 96-97, odpis skrócony aktu zgonu W. F., k.95 akt ZUS)

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Odwolanie zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do art. 136 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1270 ze zm.) w razie śmierci osoby, która zgłosiła wniosek o świadczenie określone ustawą, świadczenie należne jej do dnia śmierci wypłaca się małżonkowi, dzieciom, z którymi osoba ta prowadziła wspólne gospodarstwo domowe, a w razie ich braku – małżonkowi i dzieciom, z którymi osoba ta nie prowadziła wspólnego gospodarstwa domowego, a w razie ich braku innym członkom rodziny uprawnionym do renty rodzinnej, lub na którym utrzymaniu pozostawała ta osoba.

Do niezrealizowanych świadczeń należnych zmarłemu w świetle art. 136 ustęp 1 ustawy uprawnione są trzy kategorie osób:

- małżonek i dzieci, z którymi osoba zmarła prowadziła wspólne gospodarstwo domowe;
- małżonek i dzieci, z którymi osoba zmarła nie prowadziła wspólnego gospodarstwa domowego;
- inni członkowie rodziny uprawnieni do renty rodzinnej lub na których utrzymaniu pozostawała osoba zmarła;

Roszczenia o wypłatę świadczeń, o których mowa w ust. 1 art. 136 ustawy, wygasają po upływie 12 miesięcy od dnia śmierci osoby, której świadczenia przysługiwały, chyba że przed upływem tego okresu zgłoszony zostanie wniosek o dalsze prowadzenie postępowania (art. 136 ustęp 3 ustawy).

W przedmiotowej sprawie wnioskodawczyni jako córka zmarłej W. F. należy do kręgu osób uprawnionych w drugiej kategorii do wypłaty niezrealizowanego przez zmarłą świadczenia.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych odmówił wnioskodawczyni wypłaty niezrealizowanego świadczenia po zmarłej matce, z uwagi na to, że przedłożony przez nią akt zgonu matki nie wskazuje daty śmierci, a jedynie datę odnalezienia zwłok, co w ocenie organu rentowego, uniemożliwia ustalenie okresu, za który świadczenie może być wypłacone.

W myśl art. 3 prawa o aktach stanu cywilnego, akty stanu cywilnego stanowią wyłączny dowód zdarzeń w nich stwierdzonych.

Przedłożony akt zgonu nie jest wadliwy, ani niepełny. Wręcz przeciwnie odpowiada treści art. 92 ust. 2 ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz.U. z 2014 r. poz. 1741 ze zm.), zgodnie z którym akt zgonu sporządza się na podstawie karty zgonu oraz protokołu zgłoszenia zgonu (ust. 2). Karta zgonu powinna zawierać: datę, godzinę oraz miejsce zgonu albo jeżeli nie są znane - datę, godzinę oraz miejsce znalezienia zwłok. Umieszczenie w akcie zgonu danych wskazujących czas i miejsce ujawnienia zwłok zachodzi wyłącznie wtedy, gdy nie są znane dane, określające moment zgonu.

Taka też sytuacja miała miejsce w rozpoznawanej sprawie. Brak wpisu daty zgonu wynika stąd, że W. F. mieszkała sama, w chwili przyjazdu pogotowia ratunkowego już nie żyła i nikt nie był świadkiem jej śmierci. Nie oznacza to jednak, że brak wskazania w akcie zgonu matki skarżącej daty jej zgonu, uzasadnia odmowę wypłaty niezrealizowanego świadczenia.

Z aktu zgonu wynika, że na pewno 19 sierpnia 2018 roku W. F. nie żyła. Niepewność co do faktycznej daty jej zgonu, wobec braku takiej informacji w akcie zgonu, wymagała zatem przeprowadzenia postępowania wyjaśniającego, czego organ rentowy zaniechał, powołując się na brak możliwości i związane dokumentem urzędowym w postaci aktu zgonu.

Zgodnie bowiem z § 18 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.), datę urodzenia, datę zawarcia związku małżeńskiego, **datę zgonu**, stopień pokrewieństwa oraz fakt przysposobienia organ rentowy ustala przyjmując wniosek na podstawie dowodu osobistego (tymczasowego zaświadczenia tożsamości) albo **wyciągu z akt stanu cywilnego**, sporządzając odpowiednią notatkę lub odpis do akt.

Nie mniej w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości – odmiennie niż przed organem rentowym - mogą być udowodnione wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego. Ograniczenia dowodowe zawarte w § 18 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.) dotyczą wyłącznie postępowania przed tymi organami (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 2 lutego 1996 r., w sprawie II URN 3/95, OSNAP 1996/16/239).

Z tych względów nie było przeszkody do tego, aby Sąd ustalił datę faktycznej śmierci W. F. na podstawie wszelkich dostępnych środków dowodowych, a nie tylko na podstawie aktu zgonu. Z zeznań wnioskodawczyni wynika zaś, że z matką kontaktowała się telefonicznie jeszcze tydzień przed jej śmiercią, a jako ostatni widział się ze zmarłą osobiście jej syn A. K. (2) , co nastąpiło 17 sierpnia 2018 roku. Wówczas W. F. czuła się dobrze. Istotnym dowodem w sprawie jest zaświadczenie lekarskie z 19 sierpnia 2018 roku sporządzone przez lekarza M. G., z którego wynika, że W. F. zmarła 19 sierpnia 2018 roku, a prawdopodobną godziną zgonu była godzina 15. Z w.w zaświadczenia wynika zatem, że zgon W. F. nastąpił niewątpliwie w dniu 19 sierpnia 2019 roku, a niepewną była li tylko godzina jej zgonu. Oznacza to, że data śmierci W. F. jest tożsama z datą znalezienia jej zwłok wynikającą z aktu zgonu. Ustawodawca nakazuje wypłacić

osobom uprawnionym niezrealizowane świadczenie należne do dnia śmierci ubezpieczonego. Istotny jest zatem dzień zgonu, a nie godzina.

Skoro przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, że W. F. zmarła w dniu 19 sierpnia 2018 roku, to organ rentowy winien do tego dnia wypłacić należną jej emeryturę skarżącej, jako córce ubezpieczonej. Poza sporem jest bowiem, że W. F. nie otrzymała emerytury za miesiąc sierpień 2018 roku.

Mając powyższe na względzie Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁴ § 2 kodeksu postępowania cywilnego orzekł jak w sentencji wyroku.